

JURIDISK VURDERING AF BORGERBLIKKETS VERIFIKATIONSKLIENT

1. Baggrund og formål

Borgerblikket er den kommunale løsning, der leverer data til Mit Overblik på borger.dk. Borgerblikket er således ikke en borgervendt løsning, men en løsning der ligger mellem borger.dk og indekserne, hvorfra kommunerne kan administrere, hvad der skal vises for borgeren i Mit Overblik. Opsætningen af Borgerblikket tilgås via SAPA.

I SAPA Overblik kan en administrator af SAPA Overblik ændre både i faneblade og fanebladselementer. En række af disse fanebladselementer med betegnelsen "Borgerblikket" har dog en anderledes funktion end andre elementer. Disse bruges til at verificere data, der udstilles for borgerne på Borger.dk. Det omtales i det følgende som "Verifikationsklienten".

Det har været et længe efterspurgt ønske fra kommunerne og UDK at få mulighed for at se de data, som borgeren ser på Mit Overblik for at sikre datakvaliteten. Verifikationsklienten gør nu dette muligt i SAPA, og nærværende notat udgør en juridisk vurdering af anvendelsen af Verifikationsklienten på lovlig vis inden for rammerne af databeskyttelsesretten.

Verifikationsklienten i SAPA giver således en kommunal medarbejder adgang til at kunne se det, som borgeren kan se på Mit Overblik (Borgerblikket).

I praksis betyder det, at en medarbejder i kommunen kan få en særlig jobfunktionsrolle i SAPA, der giver dem adgang til at slå et cpr-nummer op og se lige præcis de data, der udstilles på borger.dk for den pågældende borger. Det er dog kun kommunens egne data, der kan ses, og ikke data, som vises for borgeren fra andre myndigheder (hverken andre kommuner eller UDK).

Verifikationsklienten er beregnet til at verificere, hvad det er for data, der bliver udstillet baseret på den KLE-opsætning, som kommunen har i produktion. Værktøjet skal derfor ses som et supplement til prototypetestmiljøet, hvor kommunen har mulighed for at ændre sin KLE-konfiguration og se, hvordan det påvirker visning (men altså med testdata).

Ligesom det er kommunens ansvar at opsætte rolle – og rettighedsstyringen i SAPA, er det ligeledes kommunens ansvar at foretage en lignende øvelse for opsætningen af Verifikationsklienten. Dette notat skal læses som et bidrag til den vurdering, som kommunen skal foretage, når det skal fastlægges, hvilke kommunale medarbejdere, der kan få tildelt jobfunktionsrollen og rettighederne til Verifikationsklienten.

2. Brug af personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer

Borgerblikket har testmiljøer med konstrueret data (dvs. testdata), hvor der ikke er tale om personhenførbare oplysninger. Ved nye releases bliver ændringerne testet i testmiljøet inden det kommer i produktion. Det samme gør sig gældende med løbende ændringer/opdateringer, hvor det er nødvendigt at teste ny funktionalitet. Alt form for test er baseret på testdata, så man kan ikke med sikkerhed vide, hvad man får udstillet af data i en kommune, da "rigtige" data stammer fra indekserne. Verifikationsklienten muliggør, at en kommune kan verificere data før de udstilles for borgeren. Det er op til den enkelte kommune at vurdere, hvorvidt kommunen finder det nødvendigt at verificere disse data.

Verifikationsklienten har således til formål at blive anvendt som et supplement til Borgerblikkets testmiljø, der skal sikre, at de rigtige data udstilles for borgeren. Verifikationsklienten indeholder produktionsdata, og der er tale om en behandling af personoplysninger, når der gives adgang til data gennem Verifikationsklienten. Det betyder, at behandlingen skal ske i overensstemmelse med de databeskyttelsesretlige regler.

Verifikationsklienten anvendes ikke til sagsbehandling, men derimod en testlignende situation, hvor en kommunal medarbejder har mulighed for at verificere de data, der udstilles for borgeren på Borger.dk.

Det skal dog ske inden for rammerne af lovgivningen, og når personoplysninger/produktionsdata anvendes til test, er der således en række forhold, som man skal være opmærksom på og tage højde for. Da der er tale om en testlignende situation, kan analogien omkring testdata i databeskyttelsesretlig forstand anvendes til at forstå, hvilke forudsætninger, der skal være til stede, når der åbnes op for denne mulighed.

Det kan efter omstændighederne være velbegrundet og nødvendigt at bruge personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer. I forbindelse med udstilling af informationer om sager og sagsdetaljer for borgere på Borger.dk, er det væsentligt, at kommunen sikrer sig, at de informationer, som udstilles, også er korrekte – er det de rigtige sager, er metadata korrekt beskrevet, er det den rigtige KLE-opsætning mv.

Datatilsynet har forholdt sig til emnet omkring testdata og brug af personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer. Det er ikke udelukket, at der kan anvendes personoplysninger til test. Det kan f.eks. være i orden at bruge personoplysninger i tilfælde, hvor det er forbundet med betydelige vanskeligheder at skabe retvisende testdata, da det kan være vanskeligt at afspejle alle de fejl og uregelmæssigheder, der kan forekomme i et produktionsmiljø. Det kan herudover være velbegrundet at anvende personoplysninger i forbindelse med fejlsøgning og fejlretning¹. Det er ikke muligt for Borgerblikket at tilvejebringe retvisende og produktionslignende test data der indeholder den kompleksitet og varians der eksisterer i produktion, Årsagen er at de data der vises via Borgerblikket, ikke dannes i Borgerblikket men i over 20 forskellige

¹ Der kan læses mere omkring testdata og brug af personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer på Datatilsynets hjemmeside [Testdata - brug af personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer](#) eller i det vedlagte bilag.

fagsystemer (og der introduceres løbende flere) på tværs af 98 kommuner med forskellige anvendelsesmønstre. Dette skaber en kompleksitet og variation i data, som Borgerblikket ikke har indsigt i og kan genskabe i test data. Netop derfor er disse overvejelser relevante i forbindelse med formålet ved at anvende Verifikationsklienten. Datatilsynet skriver, at det kan være et udtryk for manglende sikkerhed at sætte et system i produktion uden at have testet med produktionsdata – herunder personoplysninger først. De samme principper gør sig også gældende i forbindelse med drift og vedligehold af systemet, da det er vigtigt at sikre datakvaliteten og korrektheden af data kontinuerligt.

Når der anvendes personoplysninger til test og udvikling af it-systemer, er det vigtigt, at den ansvarlige myndighed bl.a. er opmærksom på følgende:

1. At det fornødne behandlingsgrundlag i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven til behandling af personoplysninger i testøjemed er til stede.
2. At der ikke behandles flere oplysninger i forbindelse med test og udvikling end nødvendigt (dataminimering).
3. At der sikres den fornødne sletning af personoplysninger (opbevaringsbegrænsning).
4. At der er etableret passende tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med brugen af personoplysninger i testøjemed.

Der er således ikke noget til hinder for at anvende Verifikationsklienten til at teste/validere, hvorvidt der udstilles de korrekte data for borgeren. Det skal dog ske i overensstemmelse med ovenstående principper, som vil blive uddybet i de følgende afsnit.

3. Borgerblikkets informationer og opsætning

Nedenfor beskrives nogle eksempler fra Administrator – og Brugervejledningen i forhold til, hvordan Borgerblikkets Fanebladselementer ser ud i SAPA, og hvilke metadata en kommunal medarbejder kan få adgang til at se med henblik på at validere informationerne.

Det er ikke en udtømmende beskrivelse af opsætningen, så en administrator eller medarbejder vil altid kunne læse de nærmere detaljer i Administrator – og Brugervejledningen, der ligger i SAPA. Det følgende er afgrænset til at vise et overblik over nogle af de informationer på metadataniveau, der kan tilgås i Verifikationsklienten.

3.1 Informationer

Der kan vises følgende typer af informationer i fanebladselementerne

1. Borgerblikket sager
2. Borgerblikket økonomiske ydelser

3. Borgerblikket serviceydelser og hjælpemidler

4. Borgerblikket betalinger

Ad 1)

Fanebladselementet "Borgerblikket sager" i SAPA viser en liste af sager tilknyttet borgeren. Fanebladselementet indeholder de samme informationer om sager og sagsdetaljer, som kan findes på Borger.dk.

Hvilke metadata, der vises under fanebladet fremgår af figur 1 og 2 nedenfor. Det vil være muligt for en kommunal medarbejder at se informationer om sagens titel, sagens fremdriftsstatus, dato for sidste ændring på sagen, titler på dokumenter (hvis dette er slået til), kontaktoplysninger på den afdeling i kommunen, som borgeren kan henvende sig til, links til flere oplysninger om sagstypen, eventuelt link til kommunens selvbetjeningsløsning (hvis det er slået til) og eventuelt link til kommunens aktindsigtsløsning (hvis dette er slået til). For sager vil det være muligt at se journalnotater, hvis kommunen har sat det op. Det er således op til kommunen at afgøre, hvorvidt der skal vises journalnotater på sager i Verifikationsklienten.

Borgerblikket sager				
Type	Ændret	Myndighed	Status	Detaljer
Kropsbårne hjælpemidler	01. mar 2020	Slagelse Kommune	Oprettet	Se detaljer
Fleksløntilskud	01. mar 2020	Slagelse Kommune	Oprettet	Se detaljer
Udbetaling af sygedagpenge	01. jan 2020	Slagelse Kommune	Oprettet	Se detaljer
Revalideringsydelse	01. jul 2019	Slagelse Kommune	Oprettet	Se detaljer

Figur 1 Listevisning af sager

SAGSDETALJER ✕

Status og forløb

Type	Dato	Sagsstatus / Dokumenttitel	Beskrivelse
Notat	01. mar 2020	Kropsbårne hjælpemidler	
Sagsstatus	01. mar 2020	Oprettet	Vi har oprettet en sag og har begyndt behandlingen af sagen.

Selvbetjening

Selvbetjening titel	Selvbetjening til hjælpemidler
Selvbetjening URL	https://www.slagelse.dk/da/service-og-selvbetjening/stoette-og-pleje/hjaelp-ved-sygdom-og-svaekkelse/soeg-om-hjaelpemidler-og-boligaendringer/

Kontakt

Kontakttype	Kontakt
Telefon	58573600
Hjemmeside	https://www.slagelse.dk/da/om-kommunen/kontakt/
Digital Post	https://borger.dk/post?function=inbox&mailboxid=411
Afdeling	Ydelseskontoret, Slagelse Kommune

Sagsdetaljer

Sagstitel	Kropsbårne hjælpemidler
Sagsnummer	29188505-23338-04-S
Senest ændret	01. mar 2020
Behandles af	Slagelse Kommune
Data leveret af	Slagelse Kommune

Mere information

Læs mere titel	Læs general information om hjælpemidler
Læs mere URL	https://www.borger.dk/handicap/hjaelp-i-hverdagen/hjaelpemidler-og-forbrugsgoder
Aktindsigt titel	Aktindsigt
Aktindsigt URL	https://www.testlink.com?caseid=29188505-0001-0424-0001-ca2333800004

Luk

Figur 2 Detaljevisning af sag

Ad 2)

Fanebladselementet "Borgerblikket økonomiske ydelser" viser en liste over borgerens økonomiske ydelser, som kan findes på Borger.dk. Hvilke metadata, der vises under fanebladet, fremgår af figur 3 og 4 nedenfor.

Borgerblikket økonomiske ydelser			
Type	Udbetalingsdato	Beløb til udbetaling	Detaljer
Flekslønsliskud udbetalt til personer i fleksjob	28. feb 2022	kr. 5.873,00	Se detaljer
Udbetaling af sygedagpenge	28. feb 2022	kr. 13.568,00	Se detaljer
Revalideringsydelse	28. feb 2022	kr. 14.704,00	Se detaljer
Flekslønsliskud udbetalt til personer i fleksjob	31. jan 2022	kr. 5.873,00	Se detaljer
Udbetaling af sygedagpenge	31. jan 2022	kr. 13.568,00	Se detaljer
Revalideringsydelse	31. jan 2022	kr. 14.704,00	Se detaljer
Flekslønsliskud udbetalt til personer i fleksjob	31. dec 2021	kr. 5.873,00	Se detaljer
Udbetaling af sygedagpenge	31. dec 2021	kr. 13.568,00	Se detaljer
Revalideringsydelse	31. dec 2021	kr. 14.704,00	Se detaljer

Figur 3 Listevisning af økonomiske ydelser

UDBETALINGSDETAILIER

Af figuren fremgår det, hvilke metadata, der bliver vist. Medarbejderen, som har rettigheder til Verifikationsklienten, vil kunne se hvilken type ydelse der er tale om, en udbetalingsdato, beløbet og en status på sagen. Hvis man klikker på Se detaljer vil medarbejderen blive præsenteret for ydelsesdetaljer omkring den enkelte ydelse (se eksempler herpå i Overblik og Advis brugervejledning afsnit 2.1.1.20 og 2.1.1.21). Der er udelukkende tale om metadata, som relaterer sig til den enkelte ydelse. Visningen er således begrænset til at vise, hvad der udstilles for borgeren på Borger.dk.

Fanebladselementet "Borgerblikket serviceydelser og hjælpemidler" viser informationer om borgerens ikke-økonomiske serviceydelser og hjælpemidler, som kan findes på Borger.dk. Hvilke metadata, der vises under fanebladet, fremgår af figur 5 og 6 nedenfor.

Borgerblikket serviceydelser og hjælpemidler				
Navn	Bevilget fra	Bevilget til	Status	Detaljer
Hjælp til forsørgelse (kontanthjælp mv.)	24. jul 2021	24. okt 2021	Afsluttet	Se detaljer
Hjælp til forsørgelse (kontanthjælp mv.)	24. jul 2021	24. okt 2021	Afsluttet	Se detaljer
Hjælp til forsørgelse (kontanthjælp mv.)	24. jul 2021	24. okt 2021	Afsluttet	Se detaljer
Hjælp til forsørgelse (kontanthjælp mv.)	24. jul 2021	24. okt 2021	Afsluttet	Se detaljer
Hjælp til forsørgelse (kontanthjælp mv.)	24. jul 2021	24. okt 2021	Afsluttet	Se detaljer

Figur 5 Listevisning af ikke-økonomiske ydelser

YDELSESDETALJER

Overblik

Bevilget fra	01-mar-2021
Bevilget til	30-apr-2022
Status	Afsluttet

Detaljer

Beskrivelse	Kropsbårne hjælpemidler skal medvirke til, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i størst mulig grad gøres uafhængig af andres bistand i dagligdagen. Skal samtidig sikre mulighed for at bevare tilknytning til arbejdsmarkedet. Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet 1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne, 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller 3) er nødvendigt for, at den pågældende kan uøve et erhverv.
Bevilget af	Slagelse Kommune
Data leveret af	Slagelse Kommune

Mere information

Læs mere titel	Læs general information om hjælpemidler
Læs mere beskrivelse	https://www.borger.dk/handicap/hjaelp-i-hverdagen/hjaelpemidler-og-forbrugsgoder

Selvbetjening

Selvbetjening titel	Selvbetjening til hjælpemidler
Selvbetjening URL	https://www.slagelse.dk/da/service-og-selvbetjening/stoette-og-pleje/hjaelp-ved-sygdom-og-svaekkelser/soeg-om-hjaelpemidler-og-boligaendringer/

Kontakt

Kontakttype	Kontakt
Telefon	58573600
Hjemmeside	https://www.slagelse.dk/da/om-kommunen/kontakt/
Digital Post	https://borger.dk/post?function=inbox&mailboxid=411
Afdeling	Ydelseskontoet, Slagelse Kommune

Luk

Figur 6 Detaljevisning af ikke-økonomiske ydelser

Af figur 6 fremgår det hvilke metadata, der bliver vist. Medarbejderen, som har rettigheder til Verifikationsklienten, vil kunne se hvilken type serviceydelse eller hjælpemiddel, der er blevet bevilliget, datoen for bevillingen og en status på sagen. Hvis man klikker på Se detaljer vil medarbejderen blive præsenteret for detaljer omkring ydelsen. Det indebærer bl.a. hvem ydelsen er bevilget af, hvilken kommune der leverer ydelsen og diverse links til selvbetjening, kontakt og mere info om ydelsen (Se eksempel herpå i Overblik og Advis brugervejledning afsnit 2.1.1.22). Der er udelukkende tale om metadata, som relaterer sig til den enkelte ydelse. Visningen er således begrænset til at vise, hvad der udstilles for borgeren på Borger.dk.

Ad 4)

Fanebladselementet "Borgerblikket betalinger" viser en liste af fordringer tilknyttet borgeren, som kan findes på Borger.dk. Hvilke metadata, der vises under fanebladet, fremgår af figur 7 og 8 nedenfor.

Borgerblikket betalinger						
Navn	Myndighed	Link til selvbetjening	Beløb	Betalingsdato	Status	Detaljer
Biblioteksgebyr, overskredet lånetid	Slagelse Kommune	Gå til betaling	1.010,00	-	Sendt til Gældsstyrelsen	Se detaljer
Biblioteksstatningskrav med anerkendelse eller kvittering	Slagelse Kommune	Gå til betaling	1.851,00	29-01-2023	Betalingsdato er overskredet	Se detaljer
Biblioteksstatningskrav uden anerkendelse eller kvittering	Slagelse Kommune	Gå til betaling	662,00	29-04-2023	Sendt til Gældsstyrelsen	Se detaljer
Biblioteksstatningskrav med anerkendelse eller kvittering	Slagelse Kommune	Gå til betaling	0,00	26-10-2023	Betalt	Se detaljer

Figur 7 Listevisning af fordringer

BIBLIOTEKSERSTATNINGSKRAV MED ANERKENDELSE ELLER KVITTERING

Overblik

Betalingsdato	29. jan 2023
Betalingsdato beskrivelse	WildcardTextFor_FordringType_rettidigBetalingsdatoBeskrivelse
Beløb til betaling	kr. 1.851,00
Beløb til betaling beskrivelse	WildcardTextFor_FordringType_beløbTilBetalingsbeskrivelse
Status	Betalingsdato er overskredet

Detaljer

Dato	Specifikation	Beløb
-	Oprindeligt beløb	kr. 534.00
01. feb 2019	Et rykkergebyr opkræves fordi du ikke rettidigt har indbetalt til fordringen.	kr. 1.317,00
-	I alt til betaling	kr. 1.851,00

Betalingsdetaljer

Periode fra	31. jan 2020
Periode fra beskrivelse	WildcardTextFor_FordringType_periodeFraBeskrivelse
Periode til	28. jun 2023
Betales til	Slagelse Kommune

Selvbetjening

Selvbetjening titel	Betalingsoverblik
Selvbetjening URL	https://kombit.dk/fbs
Selvbetjeningsløsning beskrivelse	WildcardTextFor_DebitorkontoType_SelvbetjeningsLoesningType_selvbetjeningsbeskrivelse

Kontakt

Kontakttype	Kontakt
Telefon	58573600
Digital Post	https://borger.dk/post?function=inbox&mailboxid=411
Hjemmeside	https://www.slagelsebib.dk/

Luk

Figur 8 Detaljevisning af fordring

Af figur 8 fremgår det hvilke metadata, der bliver vist. Medarbejderen, som har rettigheder til Verifikationsklienten, vil kunne se hvilken type betaling, der er tale om, betalingsfrist, beløb og en status på fordringen. Hvis man klikker på Se detaljer vil medarbejderen blive præsenteret for detaljer omkring de enkelte betalinger (Se eksempel herpå i Overblik og Advis brugervejledning afsnit 2.1.1.23). Der er udelukkende tale om metadata, som relaterer sig til den enkelte betaling. Visningen er således begrænset til at vise, hvad der udstilles for borgeren på Borger.dk.

3.2 Brugeropsætning

Der er forskellige måder hvorpå kommunen kan begrænse den visning som brugeren ser i Verifikationsklienten. Dels kan man i KLE-konfigurationen begrænse visningen til et eller få KLE-emner i Verifikationsklienten, således man fx kan lade en medarbejder verificere data fra omsorgsområdet, og så på et andet tidspunkt lade en anden medarbejder verificere data fra jobcenterområdet.

Administrator kan også opsætte Verifikationsklienten efter behov, således man enten har et faneblad pr. fanebladselement, eller bygger fanebladet til at indeholde samtlige fanebladselementer. Endelig er der lavet en særlig rolle, så hvis medarbejderen kun skal se betalinger, så vil denne medarbejder ikke kunne se sager og ydelser. Men har man den generelle rolle til Verifikationsklienten, kan man se både sager, ydelser og betalinger.

3.3 Opsamling

Formålet med visningen i Verifikationsklienten er, at kommunen har mulighed for at verificere de data, som udstilles for borgeren på Mit Overblik.

De forskellige informationstyper vil kun blive udstillet i Verifikationsklienten, hvis medarbejderen har tilknytning til den kommune, hvori sager, de økonomiske ydelser, serviceydelser og hjælpemidler eller betalinger er tilknyttet (med tiden flere informationstyper). Medarbejderen ser kun de data, der er ejet af egen kommune og dermed ikke alle de informationer som borgeren måtte have i andre kommuner. UDK medarbejdere har også adgang, og det samme gør sig gældende i det tilfælde. Hvis medarbejderen ikke er fra UDK, så frasorteres UDK informationer. Hvis medarbejderen derimod er fra UDK, så bliver der kun fremsøgt sager og ydelser fra UDK.

Der er i øvrigt udelukkende tale om metadata, som relaterer sig til de enkelte informationer, og visningen er således begrænset til at vise, hvad der udstilles for borgeren på Borger.dk. Det gælder dog særligt for sager, at der kan vises journalnotater, hvis kommunen har sat det op i Verifikationsklienten.

4. De databeskyttelsesretlige rammer

4.1 Lovlighed og rimelighed

De oplysninger, der er tilgængelige ved opslag i SAPA i forbindelse med anvendelse af Verifikationsklienten, drejer sig først og fremmest om almindelige personoplysninger efter databeskyttelsesretten i form af identifikationsoplysninger på den pågældende borger, såsom navn og CPR-nummer når borgeren søges frem, som er en almindelig, fortrolig oplysning. Når medarbejderen har rettigheder til Verifikationsklienten, får medarbejderen ved opslaget i SAPA vist de informationer, som borgeren kan se på Borger.dk. Hvis der ikke findes nogen informationer på Borger.dk for den fremsøgte borger, vil der vises en standardbesked, om at der ingen informationer er at finde.

Som det fremgår af eksemplerne i afsnit 3.1 ovenfor om hvilke metadata, der er tale om, vurderes det, at der både behandles almindelige og følsomme personoplysninger i forbindelse med visningen af Borgerblikkets sager. Personoplysninger, som direkte eller indirekte kan sige noget om fx en borgers helbred, er følsomme personoplysninger efter artikel 9, stk. 1 i databeskyttelsesforordningen. Ud fra fx ydelsestypen er det i visse tilfælde muligt at sige noget om en borgers helbred.

Man må behandle almindelige og følsomme personoplysninger, hvis der er et retligt grundlag for behandlingen efter databeskyttelsesretten eller national lovgivning vedtaget inden for databeskyttelsesretten. Det er den enkelte kommunes ansvar at sikre, at der er et retligt grundlag. Der vil som altovervejende udgangspunkt være et retligt grundlag til at behandle både almindelige og følsomme personoplysninger, herunder også helbredsoplysninger. Det vil man ofte kunne finde i de særlige regler, som den kommunale medarbejder administrerer efter.

Den, der varetager et offentligt hverv, har tavshedspligt. Det betyder, at disse personer ikke uberettiget må videregive fortrolige oplysninger. Hvis fortrolige oplysninger, der er omfattet af reglerne om tavshedspligt, skal deles med andre kollegaer (i samme myndighed), skal dette være berettiget. Det er kun en kommunes egne data, der kan ses i Verifikationsklienten, og ikke data, som vises for borgeren fra andre myndigheder (hverken andre kommuner eller UDK).

En offentligt ansat må kun dele fortrolige oplysninger, hvis det er nødvendigt for den konkrete arbejdsopgave. Det gælder både efter forvaltningsretten og databeskyttelsesretten.

Som tidligere nævnt er formålet med Verifikationsklienten at verificere korrektheden af data, så typisk vil en medarbejder med et arbejdsbetinget behov være en kommunal medarbejder, der ud fra et fagligt kendskab til området samt indsigt i det pågældende fagsystem og i nogle tilfælde selvbetjeningssystemet, der kan lave et opslag på en borger, for at verificere, hvorvidt de udstillede data ser korrekte ud. Kommunen har selv mulighed for at lave denne opsætning i Verifikationsklienten, da det er op til kommunen at vurdere, hvilke medarbejdere, der har et arbejdsbetinget behov.

Det bør være et minimum af kommunale medarbejdere, som har adgang til Verifikationsklienten, da det som udgangspunkt vil være sagligt relevant at anvende Verifikationsklienten, når der foretages ændringer til Borgerblikket, KLE opsætninger eller lignende, som medfører, at der er tvivl om hvilke data, som den enkelte borger kan se via Borgerblikket.

4.2 Dataminimering

Visningen af data i Verifikationsklienten er begrænset til de data, som vises for borgeren på Borger.dk. Behandlingen er således begrænset til det, der er nødvendigt for at opfylde formålet – validere at der udstilles de korrekte data for borgeren.

Som det fremgår af afsnit 3.2 ovenfor, kan en administrator opsætte Verifikationsklienten efter kommunens behov, og kan ligeledes begrænse adgangen til, hvilke data en medarbejder kan tilgå ud fra et arbejdsbetinget behov.

4.3 Formålsbestemthed

Formålet med Borgerblikket er at tilbyde den enkelte borger et bedre overblik og øget indsigt i deres sager, ydelser, betalinger, frister og relevante aftaler på tværs af staten, kommunerne og regionerne, så de herved oplever en høj tillid til det offentlige og til håndteringen af deres oplysninger.

Verifikationsklienten i SAPA giver en kommunal medarbejder mulighed for at se de data, som udstilles for borgeren på Borger.dk. Der er således tale om en kvalitetssikrende rolle, der sikrer, at kommunen udstiller de korrekte data for borgeren.

Det skal understøtte korrekt sagsbehandling ude i kommunerne, der ikke længere "arbejder i blinde" og bliver bekendt med eventuelle fejl på bagkant.

Behandlingen af oplysninger i forbindelse med anvendelsen af Verifikationsklienten sker således inden for det overordnede formål med Borgerblikket og i overensstemmelse med de indgåede databehandlaftaler med kommunerne.

4.4 Øvrige principper og opsamling

Efter de grundlæggende principper i databeskyttelsesforordningen om blandt andet lovlighed, rimelighed, dataminimering og formålsbestemthed, er der en række yderligere krav til behandlingen af personoplysninger efter databeskyttelsesretten, som kommunen skal være opmærksom på.

Der er foretaget en NSIS vurdering i forbindelse med anvendelsen af Verifikationsklienten samt den øvrige GDPR compliance dokumentation, hvor KOMBIT har udarbejdet en risikovurdering og forholdt sig til, hvilke tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger, der skal implementeres for Borgerblikket, herunder Verifikationsklienten.

Generelt er KOMBIT i gang med at opdatere grundlaget for GDPR compliance dokumentationen, hvor der udarbejdes et bidrag til kommunernes konsekvensanalyse – i denne sammenhæng for SAPA og Borgerblikket. Materialet indeholder en fortegnelse over behandlingsaktiviteter, en stillingtagen til de databeskyttelsesretlige principper og de registreredes rettigheder, samt en risikovurdering og konsekvensanalyse. Materialet er klar til at blive delt med kommunerne til september 2023.

Anbefalinger til opsætningen af Verifikationsklienten

- Gennemgå fortegnelsen efter databeskyttelsesforordningens artikel 30 og sørg for, at den er opdateret ift. (ny) brug af SAPA i forbindelse med anvendelsen af Verifikationsklienten
- Overvej om en (ny) brug af SAPA i forbindelse med anvendelsen af Verifikationsklienten giver anledning til opdateringer af risikovurderingen mv. efter artikel 32 i databeskyttelsesforordningen
- Tag konkret stilling til, hvem der har et arbejdsbetinget behov for at se hvilke oplysninger og fastsæt de respektive rettigheder og roller for Verifikationsklienten i SAPA herefter, så Verifikationsklienten kan anvendes inden for rammerne af artikel 5 i databeskyttelsesforordningen. Det kan fx suppleres med interne retningslinjer og procedurer, som understøtter kravet om rimelighed og proportionalitet
- Etablere systematisk kontrol af loggen, så det sikres, at det er personer med et arbejdsbetinget behov, der tilgår de relevante oplysninger

5. Bilag: Testdata - brug af personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer – Datatilsynet.dk

Kilde: [Testdata - brug af personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer](#)
Senest opdateret: den 6. oktober 2025

Testdata - brug af personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer

Generelt

Det kan efter omstændighederne være velbegrunder og nødvendigt at bruge personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer.

Det vil f.eks. være i orden at bruge personoplysninger i forbindelse med afsluttende tests af integrationer til andre (eksterne) it-systemer. Det vil også være i orden at bruge personoplysninger i tilfælde, hvor det er forbundet med betydelige vanskeligheder at skabe retvisende (anonymiserede) testdata, navnlig fordi det kan være vanskeligt at afspejle alle de fejl og uregelmæssigheder, der kan forekomme i et produktionsmiljø. Det kan herudover være velbegrunder at anvende et begrænset antal personoplysninger i forbindelse med fejlsøgning og fejlretning.

Brug af personoplysninger i testøjemed kan derfor ske i begrænset omfang. Jo tættere du (som virksomhed eller som myndighed) kommer på produktionsfasen, jo mere velbegrunder kan det være, at du anvender (flere) produktionsdata – herunder personoplysninger. Nogen gange vil det endda være et udtryk for manglende sikkerhed at sætte et system i produktion uden at have testet med produktionsdata – herunder personoplysninger – først.

Når du vil behandle personoplysninger i testøjemed, kræver det, at du har foretaget en korrekt vurdering af risikoen for de registrerede (f.eks. medarbejderne, kunderne og borgerne), og at du i overensstemmelse med risikovurderingen har etableret passende sikkerhedsforanstaltninger. Ønsker du at bruge produktionsdata – herunder personoplysninger – til test og udvikling af it-systemer, skal du derfor som udgangspunkt have etableret de samme sikkerhedsforanstaltninger i testmiljøet, som der er vurderet passende i produktionsmiljøet. Dog vil det f.eks. gøre en forskel, hvilket netværk, testmiljøet kan tilgås fra, og om det eventuelt kan tilgås fra internettet eller ej.

Testdata og produktionsdata

Ved udvikling og drift af it-systemer anvendes der typisk to former for data:

- Testdata, der anvendes i forbindelse med udvikling og test, når IT-systemer udvikles, videreudvikles eller vedligeholdes.
- Produktionsdata, som typisk er de data, der stammer fra et system, der allerede er i drift. Det kan f.eks. være kundeoplysninger i et kundesystem eller regnskabsoplysninger i et økonomistyringssystem.

Kilde: [Testdata - brug af personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer](#)
Senest opdateret: den 6. oktober 2025

Testdata er typisk fiktiv eller anonymiseret data. Af og til kan det imidlertid også være nødvendigt at bruge produktionsdata – der kan indeholde rigtige, uanonymiserede personoplysninger – i forbindelse med udvikling og test af it-systemer. I disse tilfælde bliver produktionsdata – og hermed personoplysninger – praktisk talt til testdata.

Det er vigtigt at huske, at selvom personoplysninger fra produktionsmiljøet anvendes i testøjemed – og derfor praktisk talt får karakter af testdata – er der stadig tale om en behandling af personoplysninger. Det betyder, at behandlingen skal ske i overensstemmelse med de databeskyttelsesretlige regler. Der er med andre ord ikke et lavere beskyttelseshensyn til personoplysninger, der bliver brugt i testøjemed, blot fordi de får karakter af testdata.

Rettigheder og pligter

Hvis du (som virksomhed eller som myndighed) bruger produktionsdata – herunder personoplysninger – til test og udvikling af IT-løsninger, er det især vigtigt, at du har fire ting for øje:

1. At du har det fornødne behandlingsgrundlag i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven til behandling af personoplysninger i testøjemed.
2. At der ikke behandles flere oplysninger i forbindelse med test og udvikling end nødvendigt (princippet om dataminimering).
3. At du sikrer den fornødne sletning af personoplysninger efter endt test (princippet om opbevaringsbegrænsning).
4. At du har etableret passende tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med brugen af personoplysninger i testøjemed.

Behandlingsgrundlag

Før du (som virksomhed eller som myndighed) begynder at behandle personoplysninger i forbindelse med udvikling og test af it-systemer, skal du sikre dig, at du har den fornødne behandlingshjemmel til at behandle de pågældende oplysninger i testøjemed. Behandlingshjemmel finder du primært i artikel 6.

Hvis test og udvikling af it-systemet er nødvendig for, at behandlingen af personoplysninger til det oprindelige formål kan finde sted (f.eks. at du kan behandle ordrer i et kunde/ordre-system eller en borgers sag i et sagsbehandlingssystem), vil behandlingsgrundlaget typisk være det samme, når du bruger personoplysningerne til test og udvikling af it-systemet (f.eks. til opfyldelse af en kontrakt eller i forbindelse med myndighedsudøvelse).

Kilde: [Testdata - brug af personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer](#)
Senest opdateret: den 6. oktober 2025

Hvis test og udvikling af it-systemerne ikke er nødvendig for, at behandlingen af personoplysninger til det oprindelige formål kan finde sted, vil behandlingen af oplysningerne til test og udvikling oftest være uforenlig med det oprindelige formål. Det betyder, at du i sådanne tilfælde ikke kan bruge de indsamlede personoplysninger til test og udvikling af it-systemer.

Læs mere om behandlingsgrundlag her.

Dataminimering

Personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles.

Det betyder bl.a., at selv hvor det er velbegrunder og nødvendigt at bruge personoplysninger i forbindelse med test af it-systemer, så må du ikke bruge flere personoplysninger i testøjemed, end hvad der er nødvendigt for at opnå testformålet.

Det er også vigtigt, at du ikke anvender personoplysninger til at udføre tests, hvis samme tests kunne udføres uden brug af (rigtige) personoplysninger.

Sletning (opbevaringsbegrænsning)

Personoplysninger skal opbevares på en sådan måde, at det ikke er muligt at identificere de registrerede (f.eks. medarbejderne, kunderne og borgerne) i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt til de formål, hvortil de pågældende personoplysninger behandles.

Hvis du (som virksomhed eller som myndighed) bruger personoplysninger i testøjemed, er det derfor vigtigt, at du har taget stilling til, hvornår og hvordan personoplysningerne skal slettes eller anonymiseres efter, at du har testet i it-systemet. Herudover skal du sikre dig, at sletningen rent faktisk finder sted. Datatilsynet har følgende råd om sletning:

- Tag stilling til slettefrister for de forskellige typer personoplysninger der behandles i testøjemed.
- Dokumenter de fastsatte slettefrister.
- Vær opmærksom på eventuelle lovmæssige krav, der kan påvirke slettefristerne.
- Fastlæg og dokumenter en procedure for sletning.
- Fastlæg og dokumenter en procedure for opfølgning på, at sletning forløber som forventet.
- Tænk sletning ind i behandlingen, så behandlingen indrettes således, at eventuelle forskellige slettefrister kan opfyldes på en hensigtsmæssig måde i forhold til systemet, der testes.

Kilde: [Testdata - brug af personoplysninger ved udvikling og test af it-systemer](#)
Senest opdateret: den 6. oktober 2025

[Læs mere om sletning her.](#)

Behandlingssikkerhed

Når du (som virksomhed eller som myndighed) behandler personoplysninger, skal du sikre dig, at du har gennemført passende tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger, som afspejler de risici, der er ved behandlingen for de registrerede (f.eks. medarbejderne, kunderne og borgerne).

Ved vurderingen af, hvilket sikkerhedsniveau der er passende, skal du tage hensyn til de risici, som behandling udgør, navnlig ved hændelig eller ulovlig tilintetgørelse, tab, ændring, uautoriseret videregivelse af eller adgang til personoplysninger, der er transmitteret, opbevaret eller på anden måde behandlet.

Som eksempel på relevante foranstaltninger kan bl.a. nævnes pseudonymisering og evne til at sikre vedvarende fortrolighed og procedure for regelmæssig afprøvning, vurdering og evaluering af effektiviteten af de tekniske og organisatoriske foranstaltninger til sikring af behandlingssikkerhed.

Du kan læse mere om behandlingssikkerhed i databeskyttelsesforordningens artikel 32.

Det betyder, at hvis du bruger personoplysninger i testøjemed, skal du også etablere passende sikkerhedsforanstaltninger ud fra en konkret risikobaseret og dokumenteret afvejning af risici ved behandlingen.

I sådanne tilfælde er det Datatilsynets opfattelse, at der som udgangspunkt skal være etableret de samme sikkerhedsforanstaltninger i testmiljøet, som er passende i det senere produktionsmiljø. Dette vil især være gældende for adgangsstyring, logning, sikker overførsel af data mellem it-miljøer samt sikkerhedsopdateringer af software, servere mv. (patching).

Dog vil det – som skrevet ovenfor – f.eks. gøre en forskel for, hvilke sikkerhedsforanstaltninger der er passende, hvilket netværk testmiljøet kan tilgås fra, og om det eventuelt kan tilgås fra internettet eller ej.

Pseudonymisering af personoplysninger er også særligt relevant i netop udviklings- og testmiljøer. Her vil viden om konkrete personer nemlig ofte ikke være afgørende for gennemførelsen af testen.

I de tilfælde, hvor testmiljøet (pre-produktionstestmiljøet) senere bliver til produktionsmiljøet, skal du herudover være særlig opmærksom på, at du – inden testmiljøet bliver til produktionsmiljøet – har slettet alle personoplysninger, som alene er brugt til testformålet.

Endelig skal du være opmærksom på, at der i tilfælde, hvor risikoen for den registrerede vurderes høj, skal foretages en konsekvensanalyse. [Du kan læse mere om konsekvensanalyser i vejledningen om konsekvensanalyse.](#)